

СРПСКА НЕЗАВИСНОСТ

ЦЕНА ЗА СРЕДНУ:
 НА ГОДИНУ 24 ДИНА, НА ПО ГОДИНЕ 12 ДИНА, НА ЧЕТВРТ ГОД. 6 ДИНА.
 ЗА ОСТАЛЕ ЗЕМЉЕ НА БАНКАНСКОМ ПОЛОЖЕЊУ:
 НА ГОДИНУ 30 ФРАКА, НА ПО ГОДИНЕ 15 ФР. НА ЧЕТВРТ ГОД. 8 ФР.
 ЗА ДУГОТРО-ГЛАВКУ:
 НА ГОДИНУ 15 ФР. У БАНК. НА ПО ГОД. 8 Ф. НА ЧЕТВРТ ГОД. 4 Ф.
 ЗА СВЕ ОСТАЛЕ ПРЖАВЕ:
 НА ГОДИНУ 36 ФРАКА, НА ПО ГОДИНЕ 18 ФР., НА ЧЕТВРТ ГОД. 10 ФР.

ИЗЛАЗИ У БЕОГРАДУ
 УТОРНИКОМ, ЧЕТВРТОМ, СУБОТОМ И НЕДЕЉОМ
 НА ЦЕЛОМ ТАБАКУ
 УРЕДИШТВО ЈЕ И АДМИНИСТРАЦИЈА У КУЉИ Г. ТОМЕ АНДРЕЈЕВИЋА
 БИЛДБЕРГ ВЕНАЦ.

ЗА ОГЛАСЕ РАЧУНА СЕ:
 ПРВИ ПУТ 12 ДИНА ПАРА ОД РЕДА, А ПОСЛЕ СВАКИ ПУТ 6 ФР.
 ЗА ПРИПОСЛАНО 50 ПАРА ДИНА. ОД РЕДА.
 Рукописи шаљу се уредништву, а претплата администрацији
 „СРПСКЕ НЕЗАВИСНОСТИ“.
 РУКОПИСИ НЕ ВРАЂАЈУ СЕ. НЕПЛАЋЕНА ПИСМА НЕ ПРИМАЈУ СЕ.

Од данас почиње нова претплата на

„СРПСКУ НЕЗАВИСНОСТ“

Све пријатеље којима смо се нарочито обратили, а и све који нам шта дугоју било на име претплате било у име огласа, молимо, да изволе пречистити рачун до 15 ов. м. Оне пак, који су до сада примали лист под адресом, ако би се сада непосредно претплатили код поште и желели од ове да имају лист, молимо, да нам то одма јаве саобраћајном картом, да неби слали лист у по 2. екземплара.

Свакојачко нужно је да смо начисто како са садањим рачунима тако и новим претплатницима, јер од тога ће зависити у колико ћемо комада лист штампати.

АДМИНИСТРАЦИЈА
 „Српске Независности“

БЕОГРАД, трећи дан Васкрса.

Својим одговором у 55 броју на наше чланке „скупштина без посланика“, „Видело“ је само показало на колико ниском ступњу углађености и знања стоји полувластични орган данашње владе.

У место да озбиљно, узудно и разложно одговори на оне наше чланке, „Видело“ се бацило на поље најпростије грђе каквог поткупљеног пискарала.

Да није предмет, о коме је поведена реч, и сувише важан и озбиљан, ми бисмо преко те „виделовачке“ грђе само с презрењем прегазили, не бисмо „Виделу“ ништа ни одговарали. Али овако, помишљајући како велику важност има питање да ли да се наредне накнадни или општи избори посланика, ми морамо, у интересу општем, да сузбијемо она неумесна разлагања „Виделова“.

У нашим чланцима „скупштина без посланика“, ми смо опширно изложили законско гледиште о овом питању. „Видело“ није имало куражи, да нам одговори ма шта на остала наша доказивања сем што

покушава неки одговор на основу чланова: 5 и 6 закона о пословном реду у народној скупштини. Зато ћемо се и ми ограничити, да „Виделу“ само на то одговоримо.

Колико вреди то „Виделово“ позивање на чланове 5 и 6 пословника? Ти чланови, стојећи један са другим у вези, не говоре о оваквој појави као што је била са мањином, већ о сасвим другом случају. Они прописују, шта ће се радити, ако при отварању скупштине не би било оног уставног броја за конституисање и решавања у скупштини. А у тим члановима нема ни једне једине речи о томе, кад би посланици после отворене скупштине дали оставке. Чланови дакле пети и шести закона о пословном реду у народној скупштини не могу се применити на овај случај, где су преко десет посланика положили своје мандате после отворене скупштине. Да је ово наше мишљење уместно, доказује се пре свега текстом члана петог, који почиње: „ако би се при отварању скупштине“ и т. д. А да се ово законско наређење, које се тиче само отварања скупштине, не може применити и на већ отворену скупштину, пусти ћемо само „Видело“ да нам то потврди. Ево његових речи о томе: „да се скупштина као скупштина сматра и на њу члан 82 устава примењује истом пошто је склопљена и на окупу“ („Видело“, број 55). Овим речма „Видело“ је, наравно нехотично, признало, да се на скупштину отворену, или како „Видело“ каже „склопљену“, не могу применити чланови 5 и 6 пословника, већ члан 82 устава, а то је: да скупштина не може пуноважно решавати без три четвртине својих чланова.

Чим се дакле једном скупштина конституиса и отвори, одмах престаје примена чланова 5 и 6 пословника и по закону, и по самом нехотичном признању „Видела“. Но пошто се знало, да и после отворене скупштине, могу наступити случаји да посланици изостају од седница или положе мандате, то је законодавац и на тај случај прописао извесна правила. О томе говоре члан 13 закона о пословном реду у народној скупштини, и четврти одељак члана 79 изборног закона. Да ли „виделова“ правничка снага није знала за ове законске прописе, или их је навласт прећућала, ми то не ћемо да нагађамо. Али свакојачко факт је то: да ови чланови 13 и 79 регулишу појаву као што је излазак педесет и неколико посланика из скупштине. А по овим члановима

места одступивших посланика могу се огласити за упражњена само решењем скупштине, разуме се по члану 82 устава пуноважне, на тек на основу тог решења наредити накнадни избори.

Међутим све и да допустимо да се на ову појаву могу применити чланови 5 и 6 пословника, опет је погрешно резоновање „Виделово“ баш и на основу тих самих чланова пословника. Неоснованост свога резоновања ваља да је и само „Видело“ спазило, па зато је тражило помоћи у неверном цитирању истог члана 6. пословника. Оно вели: „Члан 6 да је изрично право скупштини да исклучи посланика и онда кад је неопозивна“ (број 55. „Видела“). Али то неверно цитирање члана 6-ог ништа не може да помогне „Виделу“, јер сваки, који прочита законски текст тога члана 6. спазит ће на први мах, да у њему нема онога, што „Видело“ подмеће: да скупштина решава и онда, кад је неопозивна. Ево како гласи члан 6. „Посланици, који и после овог позива не дођу, а изостанак не оправдају, те тиме скупштину од законите радње задрже, биће решењем скупштине исклучени, и на њихово место наредиве се избор других посланика.“ Ту дакле нема онога што „Видело“ тврди, да пословник наређује, на име да ће тада скупштина, ма и неопозивна, решавати. То је само једно „Виделово“ извођење из законског текста, а „Видело“ га неверно цитира као сам законски текст. Међутим и само то извођење погрешно је. Кад закон не даје, као што видесмо, скупштини изрично право решавања и са непотпуним бројем, онда се онај израз „решењем скупштине“ мора разумети и у свом обичном смислу а то је у смислу члана 82 устава, да то јест скупштина мора бити пуноважно састављена. Ово је једно опште уставно наређење о пуноважности скупштинских послова, закључака и решења, које се мора примењивати на све радње скупштинске. Само где бизакон изреком дозволи одступање од оног општег уставног наређења, могла би скупштина радити и без оног броја посланика у члану 82-ог устава.

Ми у нашим законима имамо само у члану 17 закона о пословном реду једно изузеће од оног уставног општег правила. Ту се дозвољава отварање саставка и читање протокола у скупштини и без оног броја посланика у члану 82 устава. Но и то једино изузеће закон је ограничио само на: отварање сас-

тавка и читање протокола; али чим би скупштина имала да реши о каквој примедби на протокол „онда треба причекати да буде употребан број посланика“ (види члан 27 пословника). Дакле и за тако мало решење као што је исправка протокола, закон изреком тражи уставни број за пуноважно решавање у скупштини, а „Видело“ би хтело, да то није нужно за најважније решење скупштинско: исклучење посланика и наређење накнадних избора. Такав апсурдум у законодавству могу претпоставити само „виделовачки“ „велики“ правници, а сваки други, који зна шта је правилно разумевање закона, наћи ће: да неопозивна скупштина не може решавати о оставкама својих чланова. То је опште правило, које важи и мора важити не само у нашем, већ и у сваком добро уређеном законодавству. Величина тог броја скупштинара за пуноважно решавање наравно да није у свима законодавствима једнака. У неким се законодавац задовољио само са надполовичном већином чланова, а у неким на против као: у норвешком члану 73 и американском члану 5 устава траже се две трећине за пуноважно решавање у скупштини. Али ма како да су различни ови бројеви, опет као опште правило налази се у свима законодавствима то: да без извесног броја посланика скупштина не може пуноважно решавати. Чим дакле нема при решавању у скупштини тог законског броја, одма ту нема скупштинског решења, па ма да је тај недовољни број скупштинара штогод једногласно закључио. Тако је и по свима страним законодавствима, тако је и по нашем уставу. У осталом ово није правило, које важи само за решавање у скупштини. На против то је опште правило за решавање у сваком колегијуму. Зна се на прилику, да код нас у судовима првостепеним решавају три, у апелационом и касационом по пет чланова, у савету државном најмање девет чланова (члан 2 закона о пословном реду у савету). Кад би решавало рецимо, у прво степену суду два, у апелационом и касационом суду по четири члана, а у савету осам чланова, зашело ником неби ни на ум пало доказивати, да ту има пуноважног судског или саветског решења. А кад ово стоји, онда у колико се мање сме дозволити да скупштина може пуноважно решавати без уставног броја посланика?! Дозволити то, значило би бацити се на поље највеће незаконитости са не-

догледним опасним последицама, значило би отворити врата самовољној појединачној или извесне гомили на штету општих интереса.

Кад је наша партија дала Србији устав и друге законе, она се побринула да је сачува од те самовоље одређивши у члану 82 устава потребан број за пуноважно решавање у скупштини.

Видели смо, напред, да то уставно наређење није измишљено реченим члановима: 5 и 6 послоника скупштинског при решавању о управљеним посланичким местима. Оно није измењено ни иначе ма каквим другим законом. То признаје и само „Видело“, јер ево како вели: „излазак посланика из скупштине у намери да осујете рад скупштински ни устав, ни закони уставни не предвиђају.“ (55. број Видела).

По томе дакле и по закону и по самим речима „Видела“ на излазак педесет и неколико посланика из наше скупштине не може се применити ни други какав закон, ни прописи чланова: 5 и 6 послоника, па ма се они разумевали и онако како би „Видело“ хтело погрешно да тумачи.

Да би се дакле, услед те оставке мањине, могли наредити само накнадни избори, нужно је или:

1. Пуноважно решење скупштине, којим би се уважила оставка мањине. То садања скупштина не би могла учинити, јер у њој нема за решавање потребног броја по члану 82 устава; или

2. Да је донесена допуна закона, да би у том случају могла решавати и неопходна скупштина. А ни овога закона ми немамо, јер познати предлог потпредседника, који је смерао на то, нити је учињен по закону и уставу, нити је прошао законске и уставне путове, па по томе нити је постао, нити је могао постати законом.

Ако хоће да се држи закона и устава, министарство не може радити противно овоме, наређивати само накнадне изборе посланика. Но најпосле, власт му је у рукама па може наредити и само накнадне изборе, као што наглашује његов ползувачички орган. Али ако то у-

ради, нека незаборави министарство, да је и само у свом органу признало: да за то нема ослоњца ни у законима, ни у уставу, да ће дакле урадити нешто мимо закона, мимо устава. Ми ћемо му при том још додати, да оно може накнадне изборе наредити само са измењем изборног закона, послоника скупштинског и устава; а ко то буде урадио, нека не мисли, да ће му народ, кад-тад, остати дужан за такво непоштовање његових права и светиња, паћи ће он закона пута и начина да велики злочинци, као што ће бити нарушиоци устава, не избећу праведно заслужену казну.

Ми ово не говоримо ни у намери каквог застрашења, ни у намери саветовања влади, као што нам неумесно „Видело“ пребације за наше пређашње разлагање о овој ствари. Напротив ми смо и пређе и сада о овом предмету писали једино по својој журналистичкој и патриотској дужности због његове одвећ велике важности. А влада је, разуме се, слободна своју власт, па своју одговорност, употребити онако, како она хоће. Ми нити смо вољни, нити моћни, да је у томе спречимо другим начином сем путем изношења свога савесног мишљења на основу закона и устава; а ми смо то учинили, па што се глас закона неће да слуша о томе ће наравно влада имати да даје рачуна у своје време.

ПОЛИТИЧКИ ПРЕГЛЕД

Из Париза нам стижу прве вести о мистеријозној афери пропале Бонтуове Генералне Уније. По билансу који је склопљен од стране свидника износе актива или примања друштвена 112.769.399, а пасива или давања 247.600.000 динара. У ово нису урачунана евентуална примања и давања, која ће се показати из емисије нове банке „Инјон Нувел“ као накнадна уплата на старе акције. Према томе износи дефицит Бонтуове банке остатих 134.830.601 динар. Код овогквг стања ствари тешко да ће Широ-

ћанчева влада икад доћи у положај да јавно положи рачун народној скупштини. Ако је до сад и могло бити двоумља о „чистим“ намерама владиним, сад је нестало сваке сумње. Већ овакав претходан резултат у погледу банкиног стања показује да влади у опште није било стазо до полагања рачуна, но је просто хтела да добије времена; јер кад је цео свет био уверен да ћемо Бонтуовим шадом претприети знатну штету, морала је за то и влада знати која је из прве руке, од министра Мијатовића који је нарочито у тој цели отпутавао у Париз, добијала тачне извештаје. Па ипак влада је имала образа, да свет обмањује. Како се ово слаже са президијалима министра Гарашанина, како се слаже са оном првом фамозном изјавом коју је министар Новаковић у име кабинета прочитао у народној скупштини, како се вајзад слаже са буновним пискарањем у органу владиног који још једнако лаже свет да нема штете, — то остављамо јавном миљењу да оцени и пресуду изрече.

— Као „Видело“ на српску опозицију, тако и аустро-угарски листови у највећој раздражености почињу да нападају на Русију. Да су и код тих листова исте побуде, побуде самоодржања, какве постоје код првака и вођа Виделовачких, о томе скоро не може бити сумње. Аустро-Угарска страхује од Русије, нарочито од како је генерал Скобељев нагласио могућност рата између Русије и Немштине и од како се дознало, да се Русија фактично спрема за велике догађаје.

Међутим, по неким знацима, који се појављују у подлузвачичној немачкој, Визмарковој, преси као да је и у Виљемовом царству настала ужасна паника због најновијих догађаја у Русији. Што већ у реткости спада, што је било мучно и замислити док је ујак у Берлину а нећак у Петербургу царовао, то се данас под владавином деде и унука на очиглед целом свету догађа. Немачка штампа отпочела је отворено рат против Русије, што је очевидно први знак да се јавно миљење у Немачкој дражи против Русије и

спрема за све могуће евентуалности. Такав безобзиран поступак мора да има дубљих узрока. Ми сумњамо, да је он изазван једино Скобељевљевим беседима и ако им придајемо велику важност; на сваки начин морају у меродавним берлинским круговима много више знати о расположењу и о намерама руске владе, и то ће бити прави узрок што им задаје бригу и што их присиљава да раскину везу традиционалног пријатељства, која је досад постојала између дотичних дворова.

Наравна ствар, да су вести што до нас из Русије допиру тако важне, тако озбиљне и пуне симптома, да у истој мери у којој ће зарадовати сваког Словена, морају у исто време заглашити све противнике словенске идеје. Остављајући за сад на страну све вешто одпочете дипломатске припреме, о којима ће мало изаћи на јавност, довољно је да нашем свету приопштимо факат, да су на велики петак Скобељев и Черњајев из Петербурга заједно отпутовали у Москву на састанак са словенским комитетом, па да свима постане јасно, да се званична Русија решила да питање словенско узме у своје руке. Шта ће и како ће бити, то ће само време показати. На сваки начин нећемо ни на то дуго чекати, јер је ствар сазрела. П. Лојду већ јављају из Петрограда: да је Черњајев постављен за губернатора Туркестана, што би био очевидан доказ, да правац, кога Черњајев представља, влада потпуно на двору цара Александра III.

У осталом и опасност је за словенску ствар, ако Русија још дуже буде трпела Аустро-Угарску надмоћност на балканском полуострву, а то и у Петербургу добро знају, па ће се и пожурити да стану на пут зајном културтрегерству на исток, и да са балканских народа и држава скину сињи камен, којим их је притиснуо запад.

„Виделове“ лажи. Ми неможемо применити на себе тај замашан терет да бележимо све лажи, које доноси „Видело“, јер оно слабо што друго и доноси до лажи, грђење, клевете и прости псовке, које се ретко и по мехавима чују. Но како

ЛИСТАК

МОДЕСТА МИЊОНОВА

ПРИПОВЕТКА

Х. Балзак

Превод с францускога.

(НАСТАВАК)

Можда читаоци неће знати, што су се преходно познали са станом и обичним друштво Модестиним; јер у њеним годинама имају људи и предмети толико уплива на будућност, колико и карактер, ао иначе карактер не прима какве упечатке, који се не даду збрисати.

По начину, како су Латурнедови удазили у Шале, могао би странац лако погодити, да они тамо одлазе свако вече.

— А ви сте већ ту?.. рече бедезник, кад у салону угледа млада банкара из Хавра, Гобенхајма, рођака Гобенхајм-Келеру, шећу велике куће париске.

Овај младић попијена лица, један од оних плавша са приим очима, којима укочени поглед има нешто врачарско у себи, трезвен у беседи као и у начину живота, у црну руху, мршав као да је јектичав, али страшно коштуљав, долазио је породици свога некадашњег патрона и у кућу свога касира не толико

из наклоности, колико из рачуна: тамо су се картали два суса ениш, одеало није морало бити одабрано, он је био само шећерну воду, зато није морао у замену показивати особиту углађеност. Ова привидна приврженост Мињонина дала је повода мишљењу, да Гобенхајм има срца, те тако он није морао да одлази у велики свет хаврски, да само троши на што није потребно и да нарушава штедљивост свога домаћег живота. Овај катихумен златнога телета легао је свако вече у десет и по сати, а устајао је у пет сати ујутру. Најзад, сигуран будући код Латурнеде и Биче, да неће даље коме говорити, Гобенхајм је могао пред њима претресати тугаљиве послове, подносити их бесцелноме савету бедезнику, те сводити бурзанске каикане на праву им вредност. Овај шегрт заступил (Бичина доестка) спадао је у она вештаства, што их кинија назива унијајућима. Од како је наступиола катастрофа куће Мињон, кад су га Келери одбили као од сисе, те да би се научио великој поморској трговини, нико у Шалету није га замолио, да ма што учини, не дадохе му ни најобичнији комисион; његов одговор већ су напред знали. Ово момче посматрало је Модесту, као што би прегледало и какву литографију од два суса.

— То је један од шмркова огромне справе, што се зове трговина, рекао би зањ бедни Бича, који би показивао своје оштроумље малим досеткама, које би бојаљиво зауставио.

Четири Латурнеде поздравиле са највећим поштовањем стару једну госпођу у црној кадифи, која не устаде са столице, на којој је седела, јер су јој очи покривене биле жутом мрежом од катакта. Госпођу Мињон описале смо са мало речи. Она је одмах привлачила на себе погледе узвишеним лицем оних матера, које својим непорочним животом проесе ударима судбине, али које је ова узела за нишан својим стрелама, те које спадају у мнобројни род Нијоба. Неће брижљиво очешљане плане власи доликовале су њеном хладном лицу, као што је оно на фалсовим или Миреветовим сликама тродначеличких жена. Она велика брижљивост у њеном одеу, ципеле од кадифа, шмијала од чипака, лепо намештен шад, све то показиваше пажњу Модестину према матери.

Кад у салону наступи овај часак ћутања, који је наговестио бедезник, Модеста, која је седела покрај своје матере и за њу плела једну мараму на врату, постаде за часак један предметом свачијих догледа. Ова љубопитност, која се скривала иза свакидашњих питања, што

их стављају људи једно другоме при походима, па и они, који се виде сваки дан, она би равнодушном гледаоцу издала домаћу заверу, коју су удешили против младе девојке; али Гобенхајм, више него равнодушан, ништа не огази, он припаживаше свеће на картаћем столу. Држање Димејено чинише ову ситуацију страшном за Бичу, за Латурнеде, а нарочито за госпођу Димејеву, која је знала, да је он био кадар пуцати на Модестина љубавника, као на бесна пса. После обеда отишао је био касиру шетњу са два данна пса пиренејска, на које је сумњао, да ће га одати, зато их је оставио код нек дашњег економи господина Мињона, а онда, неколико тренутака пре но што ће Латурнедећи ући, он је испод своје узглавнице извадио пиштоље и метуо их је на колеси, све кријући од Модесте. Млада девојка није узмичала на ум ове припреме, које су биле барем необичне.

Ако је и био мален, дежмекаст, богињав, тихо говорећи, као да сам себе слуша, овај Бретом, некадашњи поручник у гарди, показује на свом лицу тако изражену одважност и хладнокрвност, да кад је са двадесет година био у војсци, нико се није усудио да зблија с њиме шалу. Његове мале очи, ширно плаве, изгледају као два комада челика. Његов начин, из-

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

је „Видело“ орган владин, то ћемо ипак на по где коју од ових обичних наказа „виделових“ пружити прет, те да се свет види и према осталим управљати. У то име отварамо рубрику под горњим именом и бележимо одмах лаж, коју је ово донело у своме 55-том броју. По свој прилици из оног истог пера, које пређе тражаше неких 25%, потекла је лаж да је министар финансије платио г. Ристићу „мио реда и закона два коња што их је позајмио држави за време рата, и то трогубо више не што су вредили.“ Г. Ристић дао је држави четири коња а не два, и министар финансије не само није их трогубо, но није му их *никако* исплатио. Осим што је за други пар коња примио г. Ристић од *Општине београдске* неку багателу по гурми, по којој се и другима нешто враћало, није он од министра финансије у то име примио ни једне пребијене паре. Ако достављач „виделов“ мисли да може доказати противно, нека изнесе решење министрову, којим је то учињено или бар одостоверен извод из акта.

Ми не мислимо да „Видело“ ради у интересу својих патрона кад са својим познатим лажљивим сурадником удара у ову жицу, јер се већ показало да му је сав труд око тога посла остао безуспешан. „Видело“ нас само изазива да изнесемо све прљавштине и непатриотско понашање његових првака за време рата, а зна се да ми не износимо никак од ово, што не бисмо могли доказати. И поред најбоље воље да се и не приближимо овој прљавој страни „виделовачкој“, ми већ нећемо више њиховог безобразлука трпети, по ћемо првом приликом изнети оно што су они сами тражили, а њихови прваци нека се за то рачунају са својим присталицама, који им за скупе новце *државне* овако несретне услуге чине. (Један само од њих прима из диспозиционог фонда 25 дуката, а други поред своје државне плате, још и 25 дуката месечно, што фабрикује своје лажи за „Видело“ и за бечку „Пресу“).

ДОМАЋЕ ВЕСТИ

Краљевим указом од 24 б. м. премешта се штаб шумадског кора из Београда у Крагујевац, а штаб тимочког кора из Неготине у Зајечар.
Штаб моравске дивизије, који је до сад био у Прокупљу, долази у Ниш.
— Указом од истог дана стављен је командант тимочког кора, генерал К. Протић у стање расположења.
— Београдска општина је решила да се сваког понедељника држи маршеви пазарни дан на тркалишту, и учинила је нужне кораке код власти да се овај закључак изврши.
— У Београду је образована добровољна пожарна чета. Томе је, заиста, било крајње време. Као што дознајемо

оћебади су браћа Кремановићи да помажу друштво годишњим прилогом од 120 динара. Пример за угледње.
— Уз данашњи лист прилажемо оглас за претплата Српске слике: Косовка девојка од Ф. Кикереца.

Господине Уреднице,

Ради читалачког света нашег поштованог листа, а не ради поправке у гресима оворелих напредњака (пошто имам уверења да су сви до један сасвим тврдога образа) молим вас прибележити као истину ово:

Пре неколико дана збор општинских представника у срезу возничком изабрао је неколико лица да лично поздраве краља; између ових изабрат је био намесник жупски Никола В. Павловић и Милија Поповић свешт. из Брусва.

Пону Богдановићу (важном за интерес напредњаку) овај избор небуде по воли, с тога донешом јави министру Гарашанину да је избор учињен уливиом тамканстана и министар буде толико увиђаван да донешом задржи депутацију и потражи извештај (сиромаш тражује неће имати, у депутацији за један протоздрав, већине) начелство крушевачко под руководством скупљача „Виделовог“ Мутаџића из претеране ревности понинти избор ове депутације и нареди нов.

Видите како сви напредњаци оће по логици Мите Разића (који у скупштини пребације мањина да није устала кад је проглашена краљевина) да начине од савоштите браћа Србије само њиховог краља напредњачког? — Видите који делатни барод на партије.

Чесудим се пона Марку, али се чудим сину Илије Гарашанина, како га не мрази да ову општу ствар народну присваја себи и својој партији кад у овоме он и цепа његова партија нема ама ниједне заслуге.

Бадава се китити туђим перјама, није никаква заслуга окречити готову зграду! Јошт нешто!

Пош Марко је пре неког времена донешом задржао премештај једне учитеље у Кожећину која је актом министра просвете премештена била у Брус.

Знате ли зашто је пош Марко молио министра донешом да задржи премештај те учитељке? Зато: Што је иста седмала у његовој кући па да неби изгубио карију!

Знате ли зашто је министар донешом опозвао акт? Зато да има већину у скупштини!

Тако ми мислимо а званична исправка ће најбоље показати шта је у ствари.
21 марта 1882 год.
у Пенелевцу.

Ваш поштоваоц
Ив. С. Вескић
свеш. пенелевачки.

ДНЕВНИК

Страна

Један пријатељ из Париза јавља нам ово:

Пре неки дан била је страховита бура у Француској а највећа олуја владала је дуж атланског океана. Новине Француске иду су новостима о изгубљеним паробродима и лађама са једрицама. У Хавру десио се један изванредни случај. У тој вароши као и у свима пристаништима постоји једно друштво за „спасавање“. За време олује пред вече — јавља се обсерваторије (кула једна одакле се догледама прати све што се донесе у мору збива) да са ужасном брзином море носи једну лађу која је већ изгубила и једра и катарве — управо на стеве које се налази близу утока Сене у море. Одма — (и ако је сигурно било да ће сви који се уеуде са чамцом изићи у пучину морску — пропасти), једанаест морнара (трговци, думенчије добри морнари) скоче у њихов чамац и отисну се на море. Преко десет хиљада душа гледало је са пристаништа ужасну борбу коју су ти 11 зуди имали да одрже. Веслајући очајнички противу тока који их је одбацивао ка обали једна прису да лађе на којој је било још б живих морнара, који су се привезали ковоцима за греде, без тога би их таласи однели у море. Три човека већ сиђу у њихов чамац кад један огроман вихор све покочи — и кад се после неколико секунда море утиша, на томе месту ни знака од никога! — Можете мислити какву је узрујаност то произвело у Хавру. — Два пароброда су сутра дан ишли дуж обале са чамцима те скупљали избачене морнаре. Свечани погреб на коме је било преко 50.000 душа, свију народности — учињен је о трошку државе. Председник Републике, сви министри и све чувене личности дали су новаца за осигурање породица погинулих морнара а држава ће дати свакој фамилији пензију од 600 — 1000 динара.

НОВИЈЕ

Из Петрограда јавља се званично, да је у министра спољних послова, место одступилог Кнеза Горчакова, наименован *Н. Гурц*.

ТЕЛЕГРАМИ

Зајичар 31 мар. (официјална депеша.) Злочинар који је учињено покушај над Величковићем осуђен је данас. Саучасник, кога злочинац именован, као и други још непознати осташе без казне.

Сваки верује: да покушани злочин није дело само осуђеног кривца.

ПРИПОСЛАНО*

Г. Драгутин Пироћанин адвокат оид. у новинама „Самоуправљ“ број 42 од 5. т. м. у своје отвореном писму дотакло се неспретојно и пакосно и мога имена, спомињући, како је извесно решење дошешено по маси под. Петра Митровића бившег трговца ондаш. извршено у моју корист.

Ово је проста лаж, лаж је да је што по истој маси, ма кад и на шта, у моју корист од стране власти учињено.

Г. Пироћанин или незнајући шта пише, или ослепио изопачавајући судске ствари, сигурно у каквој грешној намери и мене није хтео оставити на миру, већ се пакосно труди да у свету моје добро име обезбави.

Да Г. Пироћанин адвокат овако ради као што реко, падеће се кад изнесем у кратко са предмет који алаионером изопачава, све да се чује и види: мој таст у отрак Петру Митровић бившег трговца ондашњим, оставио је тестамент са истом тестаменту по којим је поред осталога распоређена са својим именом оставио и мене за староца његово деце и имена.

Тај тестамент кад је у суду прочитан и слобитен надзексима некако и Г. Пироћанин се ухватио да се најстаријим наследником узложно протест против тестаменту Митровићеном, код суда старатељског, буде решено да привремено остане онако како је у тестаменту казано; онда се господин адвокат Пироћанин живео труди, да се паричне и отпачне и тестаменту поштује, како би из тога паричне на који други по он Г. Пироћанин користи побрао. По међутим староци најстаријег наследника највише на суду да су са тестаментом задовољни и кад суд поступи по закону, и г. Драгутин Пироћанин ставе се томе противити да је у томе и повукао лезу порицу од наследника, који га од себе отклања са грдњама, те смешно и чудно да се адвокат силон коме је пунобојница намене, и да му се мора пунобојнице да одузима судом и преко новина, али господина Пироћанина се то ишта не тиче, он хоће да је пунобојнице и спљоз и то ваљда на забави а не из користи.

По тестаменту мога таста Петра Митровића ја сам само староц и ништа више, међутим ишта је што мени ни мојој жени а својој кћери по којим завештао, па у чему се ограда та корист да мене? у иштему не у адвокату Пироћанин суди по себи, он ме можда уведе и као староца да се користа, али шта ћу му кад та по којим није хтео да одреди за староца на сада да буде задовољан.

Ја сам трговац, није ми до насала по новинама особито да се са оваким адвокатима као што је Г. Пироћанин препрем, и мени као трговцу недостаје времена за прешкуру, па и ово накарно сам се да напишем ради обавештаја света и да отулам име свеје од чамадача.

24 марта 1882 год.
Јагодина.

Петар С. Таушановић.
Трговац из Јагодина.

И ја као староц наследника по којим Петру Митровића оид. а имено Проке ипачуљем да за Проку нема никакве штете казаву г. Драгутин Пироћанин адвокат преноси по новинама, и ишти може казави штете бити за Проку кад му је његов отац пок. Петар Митровић познато имање по тестаменту завештао.

Сва је штета за Проку оид, о којем следејућа признања гласи, без вредности.

ПРИЗНАНИЦА

Примио сам од Проке Митровића награду за све што сам њему и староцима радио по маси његовој и његова она као и за плаћање таксе копирања и прибављања доказа, с тим да од њега и староца ништа више немам тражити.

4. фебруара 1882 год.
Јагодина.

Драгутин Пироћанин с. р.
Адвокат.

Нека сваки цени састав ове признанице и ја би старатељства прокиног избегла, али кад види да се с по којим старатељ салом намене Проки а старатеља спомињући из који узрока то се види

* За стари под овом рубриком уредништво не одговара.

раз његовога лица, говор, држање, све то пристаје уз његово кратко име. Димеји. Познат је био као јак човек, зато се није бојао никакве напасти. Био је задар убити човека једним ударцем песнице, па је то једном и учинио, кад се код Будинића напао без оружја иза своје чете са једним Сасом. У овај пар одважно а меко лице овога човека постигло је узвишеног трагичности; његове бледе усне, као и боја на лицу му, показиваше узбуђеност, коју је бретонска енергија зауздавала: чело му дође влажно од лака зноја, који је свак видео и држао га да је хладан. И зашета што се тите касира, његов одношај сирам Модесте Миљон био је такав, да је ту у посуду била част, верност и чувство далеко важније од друштвених свежа, које је поновио из уговора, коме је судија само на небу у случају несреће. Већина драмата почива у нашем схватању ствари. Догађаји, који нам се чине драматски, само су подлози, које наша душа, према карактеру нашем, прекреће у трагедију или у комедију.

Госпођа Латурнеловица и госпођа Димејовица, које су имале да мотре на Модесту, имале су нешто туђе у свом држању, а глас им је дрхтао, но окривљеница није то ни узимала на ум, тако се чинише да се дала у вез. Модеста је

сваки свој ковац тако промањала, да би сирам те савршености најбоља везила пала у очајање. У њеном лицу изражаваше се сваколика наслада, што је она имала у стању, којим се завршава један започети цвет. Кеџец се посадио међу својом госпођом и Гобенхајмом, па одржаваше своје сузе; премишљаше, како би да дође до Модесте, те да јој опомене ради припашне ове речи. Посадивши се испред Миљоннице, госпођа Латурнеловица је усамила Модесту с оном својом општоумношћу богомољачком. Госпођа Миљонница, мучаљива у слепоћи својој, белаја но иначе, довољно казиваше, да зна за пробу, којој се њена кћи сада подвргава. Можда је у последњем часу осуђивала овај стратајемат, ако га је и држала за потребна. Зато је љутала. У себи је плакала, Ексипер, перо на замци, одједаред није знао у каквом му је комаду судбина дала један улог. Гобенхајм, према свом карактеру, остаде немаран као што се и Модеста показивала за гледаоца, који би о ствари био извештен, овај контраст међу савршеним незнањем код једних и државом наљом код других, био би узвишен. Романоспци данас већма но икада употребљавају ове ефекте и имају право; јер у свако доба природа је себи доушталала да буде јача од њих. Као што ће те видети; овде је друш-

твена природа, која је природа у природи, уживала у томе, да од историје начини нешто занимљивије него што је роман, као што бујица хоће да учини што је сликарима забављено, те намешта или излуче камење, да се вајари и немар убелекнуту.

Било је осам часова. У то доба сутон баца своје последње зраке. Ово вече на зебу није било никаква облачка, тонал небук миловање земљу, цвеће пушташе мирисе, чуло се како песак шкрипи под ногама некојих људи, који су се враћали са шетње. Море се банастало као огледало. Најпосле, тако је било тихо време, да су свеће на картаћем столу сасвим мирно гореле, ма да су прозори били отшкринуту. Овај салон, оно вече, тај стан — кавак оквир за слику ове младе девојке, коју у тај пар они људи посматраше с дубоким пажњом, као оно сликар, који је живописца Маргериту Дону, једну од украса у дворцу Пити. Да ли је Модеста, затворен цвет као оно Катгулов, вредила још сву ову опрезност?

Познајете клетку, ево вам сада штице. Имајући тада двадесет година, витка, танка као кава од ових сирена, што су њих енглески цртачи изумели за своје *коче од леиоте*, Модеста даје, као невад и њена мати, каћинеран израз оне милине, коју у Француској тако мало знају

и називају је претераном осетљивошћу, али коју Немци зову песнитством срца, које је знала шта јој је опредељење а пуна је чистоте душевне, била је пре шпаволска богодева, него ли Равајилова мадона.

Она подиже главу, кад чу, како Димеји рече Ексиперу:

— Ходите овамо!

А кад их виде, да се разговарају у једном куту од салона, она помисли, да му даје какву поруку за Париз. Она погледа у своје пријатеље око себе, као да се зачудила, што сви ћуте, па викину посве природним гласом:

— А зар се нећете картати?

Па пружи прст на зелени сто, који је велика госпођа Латурнеловица звала *олтар*.

— Ајдемо да се картамо! нато ће Димеји, послати напоље младога Ексипера.

(Наставак се)

КУПАТИЛО БАДЕН

КОД БЕЧА

НЕПРЕКИДНО ЛЕЧЕЊЕ ПРЕКО ЦЕЛЕ ГОДИНЕ.
ОТВАРАЊЕ ЛЕТЊЕ СЕЗОНЕ 1 МАЈА

Стародревна, још Римљанима позната *алкалично-салинска* *врела* (сумпорикиселог креча врела) 13 купатила са топлотом од 27° до 35° Цибијусови чувени дејством својих разних ступања температуре. Услед овог својства, својом природном топлотом, без потребе вештачког хлађења, веома су угодна за разне болести, које условљавају и одговарајуће ступње топлоте.

Њихова лецидбена моћ употребљаје се против: *реуматизма скрофулашта, катар мезенџија* (болести нерава), *сечање у зглобовима и узетостима* *кожних болестима и когтоболе, болестима после коверде и тровања металима*, нарочито употребом *живе*.

Годишња посета износи на 11.000 особа.
Употребљених купатила 1881 године 150.000

Саобраћавајући духу времена и потребама, ово купатило удешено је тако да се могу употребљавати и *општа и посебна купатила: парна с гущама у кадрама, ваздушна и биљна, минерална и хладноводна, за алерџије и обично купање*, тако исто *инхалације, шпичење сурутке и лечење с прођењем*.

Ово купатило које је само један сат железницом удаљено од Беча има драгестан положај, обрасло је лиснатом и игличастом шумом, испрекрштано најкраснијим шеталиштима. Најлепша уживања прибавља возња железнице и колима у свима правцима у брда и планине; те с тога је ово купатило како својим лецидбеним својством, тако и удобностима и уаселенима у сваком погледу препоручљиво. Сваки дан свира три пута купатилска капела у величанством, сеновитом парку, сваки дан позорнице престаје (дети у асени), концерти, балови трке и др.

Осим тога посетиоцима служе за употребу разни изврени хотели: хотел-гарни и друге кафане и ресторатерије; лепе виле (пољска добра) и приватна намештена обиталишта са банштима већином. Пошта, телеграф и железница везује ово место са целим светом.

Извешћа даје купатилска комисија

1—6

КУПАТИЛО

ГЛАЈХЕНБЕРГ

у Штирској

Један сахат од штације Фелдбах угарске западне железнице.

Почетак сезоне 1 маја по римски. Почетак лечења с грождем у почетку Септембра Алгодна — мурјатска и гвождана киселина, козије млеко млеко Фихтендел и Квенсонцерштајбург — инхалације, бања угљено киселина, Чешина бања са уређеним хладним лечењем.

Јоханисбрухен код Глајхенберга одлична и здрава вода за пиће. Ова се вода нарочито препоручује од стомака и надутости њеном великом количном чисто угљено киселине, и угљено киселог натрона и соли што унапређује стварење, уз то нема крчаних делова што се прилепају за стомак. Ова се вода добија у свима минералним трговинама. Наручбине за кога, станове и воду прима.

Brunnen Direction in Gleichenberg

1—10

цар. и кр. највише признано

Злат. мед. Париз 1878

само да утамаи Прокино имање, и Митровића масу, а спокојни стараоци и покојни Митровић у највећем су поврјателству живели, то се види и у актима старатељског судије по тој маси.

WWW.UNIBIBLIOTEKA

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Главни стараоци Проке Митровића
Ленка Ж. Проке Митровића с. р.
на Јагодинае.

с помоћни стараоци
Носта Г. Миодиславић с. р.
Прока П. Митровић трг. с. р.

ПОРУКЕ И ОТПОРУКЕ

Г. Јек. Поповић начелник средњег ресавског. Вања „званична исправка“ више учито написана, јер вређате друге, сем тога она и не одговара закону о штампи, изволите г. Гарашанинов поштомало мало павирити у закон о штампани па ћете видети даје тако као што ми рекосмо. Но у ако исправку највише и утвације и према закону о штампани ошт нећете бити у стању јавним мишњем себе оправдати. Дела Гарашанинове поштомале и сувише су пошата народу, те по томе де помажу званичне исправке.

Г. Д. Миланковић, начелник средњег кључког. Вања „званична исправка“ вишеоци длапунт ако не вине, но што је заузимало места оно на шта ви шаљете исправку. Вања ће сигурно поштомале бити прописи закона о штампани па ћете и сами видети да вам се према томе закону „исправка“ штампати не може. И вања кажемо да ће вам слабо помоћи „исправка“ а највише ће се пријати оно чиме ви хоћете и себе и пона Миланка да правдате. Све што смо ми извели у нашег листу јесте да је, јер наша извештача не пишу из вана, по што им је додијало шта све ради гарашанинова поштомале, па кад нема друге помоћи они инносе на јавност да свет види шта се све ради под владом „чисте уставности“.

Штампарска погрешка. У последњем (50-ом) броју овога листа у уводном чланку, који је изашао под именом: „Пиробамца и накнадни уговор са Емилеском“, штампано је погрешно „Kirschner“ место „Kürschner“.

Огласи

ЧАСТ МИ ЈЕ У ПОНИЗНОСТИ ЈАВИТИ, како овданишним поштованим муштеријама, тако и у унутрашњости Србије, а и на страни, да ћу дуванску радњу мој покојног мужа постојећу овде у Београду под фирмом

МИЛАН С. МАРКОВИЋ

дуванџија код „плагга“

и даље продужити под горњом фирмом у корнет моје четворо нејаке деце а помоћу одређених старатеља.

Молим поштоване муштерије, пријатеље и познанике мој покојног мужа, да поверење своје поклоне истој фирми, и у будуће, које је уживала и за живота покојниковог, а ја ћу се трудити да их подшну задовољем, како са добрим дуваном, тако и са умереном ценом.

Покојни Милан донео је прошле године из Турске сам собом, повећу партију особито доброг дувана. Са оваковим дуваном надам се, да ћу моћи том поштоване одговорити а и поштоване потрошаче са извршеном добротом дувана подшну задовољити.

За многобројну посету моли.
На Благовести 1882 год.
у Београду.

Живана СУПРЕГА ПОЧ.
Милана С. Марковића
б. дуванџије код „плагга“.

97 1—3

КУЉУ МОЈУ, где је ПРЕЂЕ СЕДИО мој лет г. Ранко Липић издајем под кирију од Курђева дана Дубровачка улица Бр. 82.

Василија Вукмановића.

95

1—3

ПЛАЦ НА НАЈЛЕПШЕМ МЕСТУ испод позоришта на Ђошку, с два лица, између компанија г. Крете Томановића казације и г. Најдановића капетана. — овашњен сам да продам у кратком року.

Београд

Мил. Стојковић
учитељ

ЈЕДАН ИСПИТАНИ МОНТЕР тражи место за машинству. Може се употребити при свакој машини. Пост-рестанто Палади у гостионици код „Жировног венца“.

МОЈ МУЖ Димитрије Стојановић, из села

Дејана, среза власотинског окр. Нишког, кога је у другом рату као борца нестало, а зна се да није погинуо, — молим сваког пријатеља коме буде што познато о њему да ми јави.

ЖЕНА ЊГОВА
Јована.

2—3

НА ЗНАЊЕ

3/15- АПРИЛА О. Г. ОТВАРА СЕ

БАЊА СА ЛАДНОМ ЛЕКОВИТОМ ВОДОМ

„РУДОЛФСБАД“

У ДОЊОЈ АУСТРИЈИ

Јужно железничка штација Пајербах, 2 часа са јужном железницом дакеко од Беча, лечење водом (електрицитет и масажа); 1 Маја отпочиње лечење са тазе млеком, млеком и свим сортама минералних вода, а 1 Јуна се отвара купатило швицка 16—18° Реомира, и широко 730 м² метара.

Рајсенау лежи у једној од најлепших алпских долина Доње Аустрије, заштићен од свију страна положајем; свежа изворна вода, здрав планински ваздух, добра храна и удобни квартири препоручују бањење у Рудолфсбаду, тој лековитој бањи хладне воде која од 15 година постоји.

Проспекте доставља на захтевање Инспекција бање бесплатно. Близка извешћа даје Dr. Ferdinand Siegel Curarzt.

J. M. Weissnix
Eigentümer.

Бр. 44

2—3

Лекарима г. г. Ђ. Гаврићу окружном и Ј. П. Лисничком варошком.

Крво-пућна болест, која ме снађе 29 Септембра пр. год., а понови на вајопацији начин 25 Октомбра кад ми недељу дана јураше крв из прсију, бацив ме у незнање а породицу у очајање — онда ме више многогована господо спасоште вашим својским и узайним трудом. Нарочито пак благодарим вама г. Гаврићу који напустисте све стране позиве и интересе (у Јагодинаи), не остављајући ме ни дању ни ноћу за све време опасности.

После ове тешке и опасне болести изнурен петомесечним боловањем, сад кад добих снаге да идем на своју дужност, сматрам за највештеју дужност, да вам јавно изјавим ову скромну благодарност а на труду и заузимању око једног сиромаша учитеља коме живот спасоште.

Благодарети, желим вам и даље такву стајност у вашем светом позиву: да будете углед нашег колегијума, а ми грађани да с поносом хвалимо врлине таквих лекара.

Не мало благодарим и г. Кедровићу одл. апотекару, који нас — у очајању — честим посетама храбрио и тешио.

18 Марта 1882 год.

у Крушевцу

БЛАГОДАРИ,
Павле Д. Вазарић
учитељ

1—1

1 Априла

ове год: отворам нову гостионицу г. Фердинанда Крена постојећу у Чачку, коју сам снабдео како са добрим јелом и пићем тако и са сваком удобношћу за путнике; а старају се, да поштоване госте са добром услугом као и умереном ценом задовољим.

Јављајући ово п. п. публици и путницима, — молим за многобројну посету.

С поштовањем
Коста Мрвичин
гостионичар.

2—3

QUINA LAROCHE

еликсир вински

смижећи, опорављујући и против грознице:

препоручује се против слабости изнемоглости, неуредности стомака, против застарелих грозница, које се нису могле излечити кирином и т. д.

ИСТА

С ГВОЗЂЕМ

против малокрвља и бледобе, анемије итд.

Paris, 22 et 19, rue Drouot et Ph-ies.

TAMAR INDIEN плод за чишћење
GRILLON освежавајући против затвора и шуљева најпријатније средство чишћења за лецу.
Grillon, pharm. 27, Rue Ramduteau Paris.

La Veloutine

особита параш од пиринца

направљен с бисмутом, па је за то врло добар за лице, приносе за коју и не види се, а такође даје боју млађаног изгледа и природу нежну.

Може се добити код Ш. Фаја, проналазача у Паризу и код свих нароумера.

Ситинска помада

која то својство има, да одржава мекошт и нежност руку и руку чува од сваке повреде, која би им се утицајем хладноће могла нанети.

СН FAV,

Parfumerie in Paris
9, rue de la Paix.

Својарнице код свију парфимера и фризера.